

Hitler Adolf (1889-1945) :)

Obdobie medzi [Prvou](#) a [Druhou svetovou vojnou](#) sa vyznačovalo pôsobením mnohých významných politických osobností. Významných z toho hľadiska, že každá z týchto osobností veľmi veľkou mierou ovplyvnila vývoj spoločnosti a celého sveta. Medzi takéto osobnosti bezo sporu patrí jeden z najvýznamnejších diktátorov 20-teho storočia, vodca fašistov, ríšsky kancelár a hlavný vojnový zločinec - Adolf Hitler.

Úvod

Hitler premenil Nemecko na plne militarizovanú spoločnosť a začal [Druhú svetovú vojnu](#) v roku 1939. Dúfal, že ovládne celý svet. Na určitý čas sa mu to z časti podarilo. Ovládol väčšinu Európy a veľa územia aj zo severnej Afriky. Rozhodol sa pozdvihnúť Nemecký národ nad ostatné a popri tom vyzabíjal milióny Židov. Slovania i množstvo ďalších ľudí bolo pod jeho nadvládou utláčaných.

Hitler, vodca i úbožiak, od detstva chcel byť vodcom, pritom bol on sám utláčaný či už zo strany otca alebo spolužiakov, ľudí na vyššej úrovni. Mal čudný život, talentovaný architektonický maliar sa musel podrobiť otcovi. Tam začala jeho nenávisť. Chcel si dokázať, že je niekym a ukázať celému svetu, že sa dá vládnuť všetkým. Dôležitými udalosťami v jeho živote boli určite sťahovanie, zmena školy, väzenie a určite najväčšou smrťou matky. Svoju matku mal Hitler zo všetkých najradšej. Vtedy sa v ňom niečo zlomilo. No zrejme iba na chvíľku. Je zaujímavé, že bol vďačný židovskému doktorovi, napriek tomu že prenasledoval Židov a milióny ich povraždil. Zrejme si potreboval vybiť zlosť na iných, podľa neho menejcenných ľuďoch, keď už sa nemohol postaviť na odpor voči múdrejším a bohatším národom. Získaval moc a chcel veľmi rýchlo dosiahnuť svoj cieľ.

1 ŽIVOTOPIS

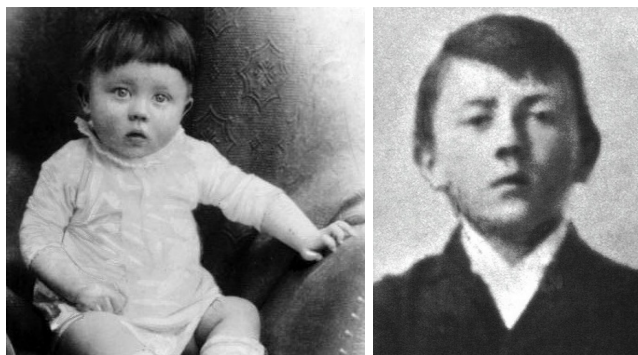
1.1 Kto je Adolf?

Adolf Hitler sa narodil 20. apríla 1889 v Brannau am Inn v Rakúsko-Uhorsku. Bol synom rakúskeho colníka Aloisa Schickelgrubera Hitlera a jeho tretej ženy Kláry, ktorá pochádzala z dedinského prostredia.

Rodičia Adolfa Hitlera

Hitler bol mrzutým dieťaťom. Ranné spory s jeho panovačným otcom vždy ukludňovala jeho zhovievavá matka.

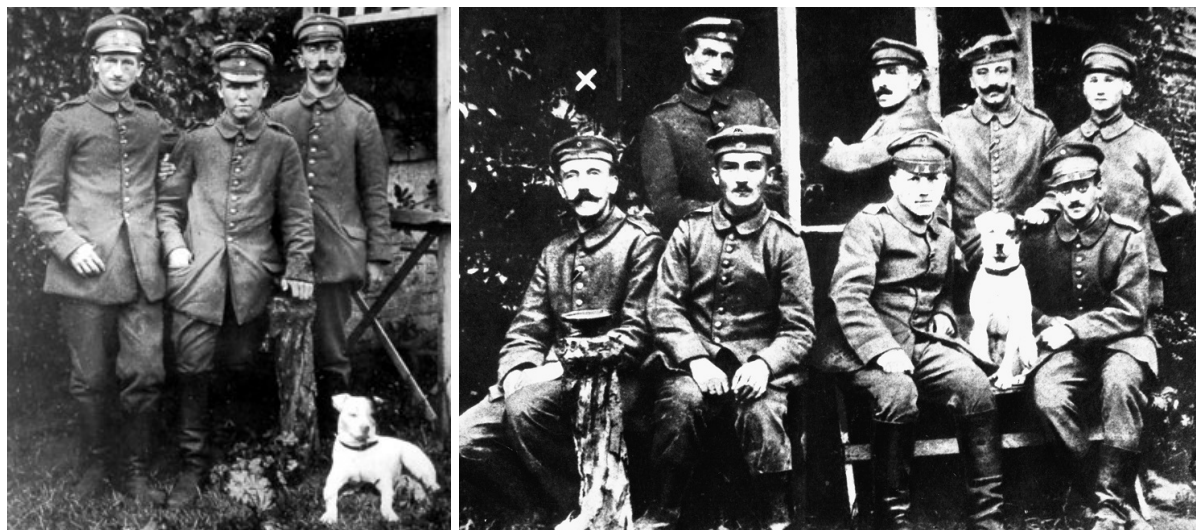

Adolf Hitler ako dieťa

V tomto období skoro opustil katolícku cirkev a zavrhol honosné prejavy, ktoré stavali na príslušnosti k strednej spoločenskej vrstve. Keď vychodil školu v Linzi, presťahoval sa roku 1907 do Viedne, kde žil päť rokov. Dvakrát prepadol na prijímacích pohovoroch na akadémii umení a potuloval sa bez cieľa. Príležitostne pracoval a predával svoje skice na ulici a v krčmách. V tomto období získal Hitler základy svojho politického myslenia. Tieto myšlienky zahrňovali árijský rasizmus s vášnivými predsudkami čistej krvi, stereotypný antisemitizmus spojený neukojenými sexuálnymi predstavami, dlhý zoznam nepriateľov: marxizmus, kapitalizmus, demokracia, pacifizmus, burza a tlač.

1.2 Hitlerova radosť

V roku 1912 sa presťahoval do Mníchova, kde ho zastihla [Prvá svetová vojna](#). Bol ňou radostne prekvapený a vzrušený. Odmietol narukovať k rakúsko-uhorskej armáde a v zapätí ho prijali k bavorskému pešiakovému pluku a slúžil v prednej línii ako spojka.

Hitler ako vojak nemeckej armády

Behom vojny bol vyznamenaný Železným krížom I. triedy. Bol dvakrát zranený, po druhýkrát z časti oslepol a bol prevezený do vojenskej nemocnice v Berlíne. Tam ho zastihli správy o nemeckej porážke a o revolúciách, ktoré vypukli na mnohých miestach. Odprisahal pomstu a tvrdil, že ho hlasy povolávajú, aby zachránil Nemecko od vlastizradsného vplyvu Židov a bolševikov. „Urobil som najzávažnejšie rozhodnutie“, nastúpil cestu politika.

1.3 Politika

V roku 1919, keď bol ešte činný v armáde, podával správy o niektorých menších politických skupinách v Mníchove. Stal sa členom Nemeckej robotníckej strany, ktorá bola premenovaná na Národnú socialistickú nemeckú robotnícku stranu a stál sa jej predsedom. V roku 1921 strana evidovala asi 3 000 členov a Hitler začal prejavovať veľké politické nadanie, predovšetkým v straníckej organizácii, pri výbere politických zástupcov, zachádzaním s propagandistickou symbolikou a v príprave verejných prejavov.

Hitler veľmi výrazne vycítil, že je potrebné hneď od začiatku vytvoriť organizačnú štruktúru, ktorá by napomáhala rozšíreniu hnutia. Urýchlene založil jednotky „hnedých košiel“ - [Sturmabteilung \(SA\)](#) a o niečo neskôr ochrannú jednotku „čiernych košiel“ - [Schutzstaffel \(SS\)](#).

Po neúspešnom pokuse o prevrat (8. a 9. septembra), ktorý sa mal stať signálom pre pochod do Berlína, bol odsúdený k päťročnému trestu 1. apríla 1924. Behom súdneho konania bol obvinený z vlastizrady. Hitler však odsúdil senát a vyhlásil, že večný súdny dvor ho oslobodí. Odsedel si iba deväť mesiacov trestu. Využil nepriazeň osudu a behom svojho pobytu napísal knihu *Mein Kampf (Môj boj)*. Roky 1925-1929 boli pre nacistickú stranu neúspešné. Po zavedení novej meny sa hospodárstvo rýchlo oživilo. Zdalo sa, že v Nemecku je zaručená politická demokracia. Krajina sa stala členom Spoločnosti národov. Hitler a jeho politický stúpenci konali, ako keby krajine hrozili nepriatelia a nacisti mali v blízkej budúcnosti získať moc. Hitler upustil od ilegálneho puču a miesto toho volil pouličné násilie a neúnavne agitoval, aby rozvrátil Weimarskú republiku.

Až v roku 1932 získal Hitler nemecké občianstvo a hneď nato sa usiloval o prezidentské kreslo. Aj keď vo voľbách zvíťazil poľný maršal von Hindenburg, stal sa Hitler národnou osobnosťou.

V posledných slobodných voľbách získala [NSDAP](#) 37,4 % hlasov a stala sa najsilnejšou politickou stranou Ríšskeho snemu. Po niekoľkých mesiacoch intríg, 30. januára 1933 nechotný Hindenburg menoval „rakúskemu nikoša“ ríšskym kancelárom. Pre Hitlera to bol víťazný okamih. Bezvýznamný človek sa dostal k moci. Už začiatkom 1933 bolo zrejmé, že si Hitler nepraje, aby sa Nemecko stalo bežnou európskou veľmocou. Toho istého roku zrušil členstvo v Spoločenstve národov, v roku 1934 obnovil všeobecnú brannú povinnosť a roku 1936 obsadil Porýnie. Keď 2. augusta zomrel Hindenburg, zbavil sa i najnebezpečnejšieho protivníka, veliteľa SA Röhma a vo februári 1938, tesne pred vypuknutím svetovej vojny, prevzal i priame velenie wehrmachtu. Vojna vďaka výzvam k jednote okolo Führera a režimu, sa zvýšila koncentráciu moci v jeho rukách, predovšetkým potom, keď zmeny na východnom fronte posilnili jeho nedôveru k vojenskému veleniu.

A preto tiež pri príprave atentátu 20. júla 1944, ktorý Hitler prežil, spolupracovali vojaci, dokonca i niektorí štátni úradníci a diplomati. V návale zúrivej pomstychtivosti rozpútal krvavé represie proti skutočným a pravdepodobným nepriateľom a nariadil obranu do poslednej kvapky krvi a taktiku spálenej zeme pred nepriateľom, ktorí sa do Nemecka valil od západu i východu.

Jeho posledným vyznaním antibolševizmu a antisemitizmu bol prejav z 30. apríla 1945, keď pred samovraždou v bunkri kancelárstva, v Berlíne obsadenom [Červenou armádou](#), odovzdal moc admirálovi Döenitzovi.

1.4 Hitlerova smrť

Hitlerova posledná vôľa bola krátka a osobná. Zatiaľ čo počas bojov nebol schopný na seba prevziať ťarchu manželstva, vo svojej poslednej vôli sa vyjadril, že si zobral za manželku ženu, ktorá z vlastnej vôle stála vždy pri ňom, a ktorá sa rozhodla zdieľať s ním jeho osud. Majetok, ktorý mal odkázať strane, alebo v prípade žeby prestala existovať, majetok by pripadol štátu, s výnimkou jeho zbierky obrazov, z ktorej mala byť založená galéria v jeho rodnom Linci. Po dokončení svojej poslednej vôle, odišiel Hitler spať. Pred odoslaním kópií do Dönitzovho hlavného stanu, vyslovil Hitler ešte posledný rozkaz vojenským jednotkám. Aj napriek jeho presvedčeniu, že vojnu vyvolali Židia jeho jediný cieľ ostal nezmenený a síce: „Cieľom ostáva aj naďalej vybojovať územie na východe pre nemecký národ.“

V priebehu 29. apríla sa k Hitlerovi dostala správa, že Mussolini je mŕtvy. Dňa 30. apríla, keď sa rozlúčil so spolupracovníkmi a v tichosti poobedoval so svojimi sekretárkami a kuchárkou, rozkázal svojmu vodičovi, aby do záhrady nad bunkrom priniesol 200 litrov benzínu. Ďalšie zbohom si potom povedal so ženou, pani Hitlerovou, potom čo sa odobrali do Hitlerovho apartmánu. Tí, ktorí čakali von počuli len jediný výstrel. Keď otvorili dvere, našli Hitlera mŕtveho, ležiaceho na pohovke a s ranou v spánku. Jeho žena ležala vedľa neho takisto mŕtva. Požila jed. Hitlerove inštrukcie ako má byť naložené s ich telami boli do bodky splnené. Ich telá boli vynesené hore, uložené vedľa seba v záhrade, do jamy po granáte. Hitlerov SS zástupca, jeho komorník a šofér poliali mŕtvolu benzínom a zapálili ich. Keď vyšľahli plamene, malá skupinka trúchliacich sa v bunkri postavila do pozoru a posledný krát „Vodcovi“ zasalutovala. Neskôr boli spálené pozostatky vložené do pláteného vreca a zahádzané zeminou. Stalo sa tak 12 rokov a 3 mesiace potom, čo sa Hitler po prvýkrát objavil na balkóne ako ríšsky kancelár.

Hitlerove pozostatky

2 VÝVOJ OSOBNOSTI

2.1 Kariéra od detstva

Adolf Hitler, bol najstarším dieťaťom, ktoré prežilo ranné detstvo. Je možné, že dvojitý vzťah medzi ním a matkou a otcom mohlo spôsobiť štiepenie v duši chlapca Materské rozmaznanie a zbožňovanie vyvolalo v ňom cit sebalútosti, kým otcovské ponižovanie nenávisť a predsudky.

V sedliackom prostredí leondingskej základnej školy sa Adolf Hitler rád vyvyšoval nad ostatnými spolužiakmi. Na fotografii s ostatnými deťmi zo školy z roku 1899 mladý Hitler stojí v prostriedku na najvyššom stupni, skoro ako keby chcel demonštrovať svoju zvrchovanosť. V škole ho poznali ako tvrdohlavého, ale aj dostatočne nadaného. Všetko sa zmenilo, keď sa dostal do Realschule v Linzi. V obklopení meštianskych detí, mohli sa zjaviť komplexy menejcennosti, resp. prinajmenšom nemohol hrať svoju úlohu vodcu. V každom prípade, dvakrát opakoval ročník a len na tretí pokus sa mu podarilo, a aj to len vďaka opakovanej skúške, postúpil do ďalšieho ročníka. V tomto období už je zrejmy boj medzi otcom a synom. Hitler neskôr rozprával, že otec ho bil až dovtedy, kým on nevymyslel nasledujúcu fintu: začal nahlas počítať údery, keď otec zo strachu, že jeho syn sa zbláznil, prestal.

V nasledujúcom období môžeme spozorovať motív, ktorý sprevádza Adolfa Hitlera celý život. Pre seba samého mladý pán odmietal všetok poriadok, aj umenie chápal ako slobodné povolanie, kde si on určuje pravidlá a keď sa niečo nepodarí, tak sa to dá zničiť. Teda nachádzame tu motív stavanie - ruinovanie. Ďalšou črtou sa stala jeho lenivosť. Učiteľ nemeckého jazyka opísal mladého žiaka nasledujúco: „Jeho usilovnosť nebola nikdy dostačujúca, lebo rozvojom svojich schopností by bol býval dosiahol lepšie výsledky.“ Vystúpil proti všetkým tradíciám, keď nebol ich iniciátorom on sám. Považoval za nepriateľa každého, kto sa mu opovážil protirečiť. Mladý Hitler žil v izolovanom svete. Časté návštevy Wagnerových opier len ďalej napomáhali tomuto nereálnemu svetu. Hitlera očarila nielen umeleckosť diel, ale predovšetkým nacionalistický pátos: Pre nemeckú vlasť nemecký meč - takto zostane Ríša.

Domnieval sa, že on je jediný povolaný, ktorý správne interpretuje obsah opier. Znie to banálne, že už v rannom veku vyslovil presvedčenie, že on je vyvolený na viac a na vyššie pozície; bola to však na míle vzdialená realita. A však čo u iných zostáva len v polohe ilúzií, snov, u Hitlera to i vyústilo do fanatizmu a hnevu, do snahy ruinať všetko okolo seba. Jeho nálada sa pohybovala i v rovinách samochvály a seba ponižovania, ako keby nepoznal strednú cestu. Svoje intuitívne tušenia povyšoval na absolútnu pravdu. „Pre mňa nezostávalo nič iné, ako súhlasiť s nim“, spomínal jeho jediný priateľ August Kubizek. Bol mentálne na nižšej úrovni, čo Hitlerovi vyhovovalo a bol pre neho ideálnym partnerom.

Stal sa jeho jednočlenným obecnstvom. Ak stratil možnosť prednášať Kubizekovi, tak letargicky sedel v izbe a čítal epy o hrdinoch, resp. diela Karla Maya. Pre Adolfa Hitlera je charakteristický absolútny nedostatok dôvery, strach z telesných kontaktov a schopnosť viazať sa a zaradiť sa do spoločnosti. Do osobného života mala prístup z dospelých len jeho matka. Reagoval veľmi podráždene, keď sa chcel niekto dostať blízko k nemu. Ako potvrdenie nám slúžia dva príklady: Keď mladého Hitlera chytil jeden jeho spolužiak za kabáta opýtal sa ho, „Servus Hitler, ako sa máš?“, jeho odpoveďou bolo, „čo je ťa do toho“. Po nástupe k moci jeden známy si dovolil osloviť Führera „Servus, Addi!“. Jeho osud bola už len priama cesta do koncentračného tábora v Dachau, kde sa dočkal až konca vojny. To, že sa bál a určitým spôsobom aj hnusil vzťahov, bolo dobrým mocenským

predpokladom, ale tvorilo aj integrálnu súčasť jeho osobnosti. Hitler trval na tom, aby on určoval o svojej blízkosti a vzdialenosti a aby nemal normálne ľudské vzťahy. Áno, je pravda, že neskôr sa prezentoval aj šarmantný Hitler, ktorý hladká deti, obľúbenec žien. Rozhodným však bolo, že on bol ten, ktorý určoval podmienky.

2.2 Matkina smrť

Z viedenských rokov snov ho vytrhla matkina smrť. Klára Hitler ochorela v rokoch 1906-1907 na rakovinu prsníka. Hneď musela byť operovaná. Hitler počas tejto operácie cítil, že jeho život by bolo nutné nasmerovať do kolají obyčajných ľudí. Prihlásil sa ešte raz na Umeleckú akadémiu, prvým kolom aj prešiel, ale študentom sa nestal. Vážnejším úderom však bolo, že matkin stav sa stále zhoršoval. Odcestoval z Viedne, zdesil sa, že môže stratiť jedinou osobu, ktorá je nenahraditeľná. Po prvý raz a jediný krát v živote skrotí svoje vášne. Matku vyšetřoval židovský lekár, Bloch, ktorý opísal, že Hitler prebdel celé noci pri posteli. V decembri 1907 matka zomiera v rukách syna. Je nesporné, že strata matky bola zlomovým okamihom v živote Hitlera. Je mnoho psychologických štúdií, ktoré sa zaoberajú nastúpeným syndrómom masovej vraždy a smrti matky a vzťahom medzi Hitlerom a dr. Blochom. Niektorí psychohistorici tvrdia, že Hitler vedome alebo podvedome obvinil lekára za smrť matky tým spôsobom, že smrť pochopil ako vraždu, ktorá sa neskôr obrátila proti všetkým Židom.

2.3 Túžba po moci

Hitlerova túžba po moci sa tiež nachádza v jednej z teórií smrti matky. Tvrdia, že syn sa stal podvedome nositeľom myšlienok svojej matky a stal sa jej sprostredkovateľom. Moc a panstvo získal preto, aby potvrdil cennosť svojej matky. Erich Fromm hovorí o priamom incestuskom vzťahu medzi synom a matkou: „Ten človek, ktorý je zlomyseľný, incestným spôsobom sa viaže k matke, je nacistický, chladný a neschopný normálnych reakcií.“ Smrť matky a kult matky vyústili do nejakej deštruktívnej nekrofilie, v dôsledku ktorej Hitler nivočil vedome všetko okolo seba. Prerušil kontakt so všetkými členmi rodiny so svojím jediným priateľom. Začalo sa päť najťažších rokov v živote Hitlera.

Jeho život sa menil závratnou rýchlosťou. Napriek podporám a rodinným príspevkom sa ocitol na mužskom prístreší na Meldemann Strasse. „Vítazstvo alebo porážka“, bolo jeho jediným sloganom v tomto období. Ubytovanie nedosahovalo ani bežnú úroveň, ale jeho obyvatelia mohli bývať už v jednoposteľových izbách. Zo sociálneho hľadiska si tu vytvoril naozaj jeden raj, v ktorom našiel domov a spoločnosť. Hitler mal svoje miesto, a však nezmenil sa. Práve naopak, len sa viac uzavrel do seba. Rolu Kubizeka prevzala spoločnosť prístrešia. Zabezpečovalo mu to bezpečnosť, lebo jeho partnermi boli ľudia na mentálne nižšej úrovni, ktorí bez výhrad prijali jeho názor. Tejto spoločnosti sa rovná kruh spolubojovníkov počas 1. svetovej vojny, počas oberszalberského obdobia jeho sprievod, na hlavnom vojenskom veliteľstve prítomný na zasadnutiach.

„Viedeň sa stala školou môjho života. Čas, ktorý mi popri práci zvýšil, som venoval svojmu štúdiu. V tomto období som získal môj pohľad na svet, ktorý stál na nemeniteľných základoch. K tomu, čo som v tom čase vytvoril, som musel doložiť len málo a zmeniť som nemusel vôbec nič.“ Teda údajne získal základný pohľad na svet počas viedenských rokov. Hitler však študoval všetko s tým vedomím, že on už to vie. Hitler disponoval rýchlym chápaním a veľmi dobrou memóriou, ktorá mu dovoľovala absorbovať ohromné množstvo materiálov, avšak len ak by sme chceli hovoriť o určitých odborných vedomostiach. Je to možné len v oblastiach stavebníctva a zbrojárstva. Veľmi dobre ovládal, ako predať polopравdu. Na základe dnešných vedomostí je možné potvrdiť, že Hitler napriek svojmu tvrdeniu čítal oveľa menej. Čo mu z viedenského pobytu zostalo, je malomeštianska pýcha, utajený strach zo straty spoločenského postavenia a predsudky voči robotníkom. Zostala i typická koncostoročná nálada a nenávisť voči cudzincom. Toto obdobie však nedáva znaky antisemitizmu u Hitlera. Práve naopak, Hitler sa až do konca 1. svetovej vojny zdržal všetkých politických vystúpení. Nemôžeme pokladať za politicky motivovaný čin ani to, keď opustil Viedeň. Mníchov sa mu stal záchrancom a novým útočiskom pred stálymi neúspechmi.

Ďalšou závažnou príčinou bolo, že Hitler sa už dlho zdržiaval nastúpiť do rakúsko-uhorskej armády. Nechcel slúžiť štátu, ktorý popieral. Nadšenie z vypuknutia 1. svetovej vojny u Hitlera treba chápať v dvoch rovinách:

- oslobodila ho od bezcieľavedomého, nudného a prázdneho bytia,
- mohol bojovať v „nemeckej vojne“ za zbožňovanú Nemeckú ríšu, za všetko, čo bolo nemecké, aj keď to existovalo len ako jeho vysnívaný svet.

Nemeckú ríšu potreboval nato, aby sa stal niekým. Odtiaľ pochádza i neskorší slogan Tretej ríši: Ty si nikto, tvoj

Ľud je všetko. Základným pilierom tohto súvetia bola myšlienka, že Hitler a Nemci sú naveky a o od prírody naveky späť.

Pre mladého nadšenca sa začína nová kapitola v živote. Pracoval ako spojka. Táto úloha mu plne vyhovovala, lebo pracoval sám a mohol sa spoliehať len na seba. Na druhej strane bol natoľko oddaný svojej práci, že jeho spolubojovníci samu často posmievali. Jeho povaha sa však nezmenila. Listov pluk bola jeho jediná rodina. Hitler prerušil všetky kontakty so svojimi rodinnými príslušníkmi a neprijímal ani balíky - nehodilo sa mu do obrazu vojny. Zostal ten istý samotár, ktorý hodiny trávil sám v niektorom rohu. V tejto vojne získal jediného priateľa, „vlastizradného“ psíka Foxla. Tri roky slúžil oddane svojmu pánovi, kým mu ho neukradli. Hitler sa vyjadril, že si zlodej ani nevie predstaviť, akú bolesť mu spôsobil.

Mladého vojaka považovali za raritu a čudáka, lebo nepil, nefajčil, nenavštevoval bordely, a tomu, koho našiel nečinne pri plnení svojich úloh, sa stal nepriateľom. Ale napriek svojmu vlastenectvu sa mu nepodarilo získať hodnosti: bol a zostal rotným. Treba však podotknúť, že ani on sám sa neusiloval o povýšenie.

2.4 Zmena

Životnou premenou sa vyznačuje obdobie, keď už bolo jasné, že vojna je prehratá a všetky sily sa sústredili na západné fronty. Rotný Hitler tu prežíva celoživotnú traumu.

Svitane zo 17. na 18. októbra 1918 vyústilo do britského plynového útoku, ktorého obeťou sa stal aj Hitler. Táto udalosť sa do dejín zapísala ako pomeránska trauma. Revolúcia a porážka - to mal byť koniec jeho veľkého nemeckého sna? Domnieval sa, že došlo k zrade, bol si istý, že to spôsobil vnútorný nepriateľ. Už v tomto období sa stretával s myšlienkou „bodnutia dýkou do chrbta“. Dramaticky prežíval posledné chvíle vojny. Až teraz si uvedomil, že nakoľko sú osobné problémy malé v porovnaní s osudom krajiny a štátu.

O pomeránskych udalostiach koluje niekoľko legiend a zaoberá sa nimi niekoľko psychoanalýz. Podľa jednej legendy mal zázračný sen, podľa ktorého sa rozhodol stať sa politikom. Dnes už vieme, že nacistická propaganda premietla do tohto obdobia tie skutočnosti, ktoré sa zrodili a vykryštalizovali až v roku 1919. Hitler určil ako jeden zo „základných prebudení“ nenávisť voči Židom, čo je absolútne vylúčiteľné. Osobná a národná tragédia v tom istom období a k tomu ešte i smrť matky vyvolali určité tézy o tom, že Hitler zjednotil osud Nemecka s osudom matky a za smrť obidvoch milých obvinil Židov. Keď potom psychológ, prof. Edmund Forster sugeroval v hypnóze chorému, aby ho vyliečil, že on je Spasiteľom Nemecka, obidva motívy pomsty (osudy Nemecka a matky) sa zliali a vyvolali posilnený antisemitizmus. Nemecko podľa tejto teórie dostalo prvoradé miesto matky. V jeho podvedomí pôsobila veta: „Vzkries Nemecko!“ ako výzva, vzkries matku a pomsti ju.

Helm Stierlin tiež siahla po motíve matka - Nemecko. Podľa neho bol Hitler v ozajstnej symbióze s matkou a dostal za úlohu, aby sa stal „najvyšším vodcom a prameňom sily“ nemeckého národa. V Hitlerovi sa navzájom ukladali a stali sa jedným elementom tri komponenty: smrť prvých troch detí matky, vedomie viny, podobný osud Nemeckej ríše, ktorý je spojený s odlúčením územia - a toto všetko chcel sám kompenzovať. Rola voči otcovi sa tiež povýšila na národnú úroveň - spojenec matky a jej pomstiteľ.

To sú však len dohady, ktoré nie sú podrobené žiadnym vedeckým výskumom. Sú postavené už na poznaní budúcich udalostí, ale nie na osobnom kontakte s analyzovaným, čo môže tieto výsledky skresľovať. Isté je však, že po skončení 1. svetovej vojny zavládla obava z bolševizmu a chaosu. Ten pocit prežívalo ďalších niekoľko miliónov Nemcov, a to nielen obavy z nepoznaného ale predovšetkým pred nejasnou budúcnosťou po porážke a diktáte víťazných mocností. Keď sa Hitler vrátil do Mníchova, staré mesto už neexistovalo. Z každého hľadiska sa stal bezdomovcom.

Obdobie II. mníchovskej revolúcie je však veľmi prekvapivým momentom. Po zavraždení Eisnera - ministerského predsedu - prišlo niekoľko miliónov obyvateľov na poslednú rozlúčku. Vo vojenskom sprievode, po boku vysokopostavených dôstojníkov možno zahliadnuť rotníka. Všetko nasvedčuje tomu, že Hitler sa zdržoval vždy tam, kde bola moc. Tu je možné ho spoznať ako sluhu toho režimu, ktorý podľa vlastných, slov nenávidel. Je teda zrejmé, že v tomto období ešte nie je možné hovoriť o jasnej politickej orientácii. Keď začiatkom mája Ovenové oddiely obsadia Mníchov a rozvrátia republiku rád, Hitler cíti potrebu presmerovať svoje politické presvedčenie. O pár dní sa to stalo aj skutočnosťou. Zmena je veľmi viditeľná: jeden filmový záznam ukazuje mládenca v kožených nohaviciach, ale už na pravej strane politického spektra. Po tejto rýchlej výmene svojich názorov na štát a spoločnosť sa musel vypracovať nahor v pravicových kruhoch. Namiesto

dôkladného preverenia sa na základe odporúčania bývalého spolubojovníka, dostáva do volebnej komisie, ktorej úlohou bolo vyvrátenie a rozvrátenie komunistických organizácií a správ. Hitler sa s vďačnosťou ujal svojej novej práce, slúžil svojim pánom aj za cenu poškodenia svojich bývalých kamarátov. Jeho „výnimočnosť“ v tejto oblasti dokazuje aj fakt, že podáva správy aj zo zasadnutí lavice, ktorých sa osobne zúčastňuje.

Hitlera neprepustili z armády, šťastena už koľkýkrát pomohla. Mníchov v tomto období bol antikomunistickým sídlom, kde hľadali účinných propagandistov. Koncom mája 1919 preberá velenie nad 4. bavorským ríšskym Gruppenkommando Karl Mayer, kapitán, ktorý opisuje svoje prvé stretnutie s mladíkom nasledovne: „S tým istým nasadením by pracoval pre francúzskeho či židovského zamestnávateľa, ako jednému árijcovi. Keď som sa sním stretol po prvý krát, pôsobil dojmom túlavého psa, ktorý hľadá svojho pána.“ Mayer bol vtom čase silným antisemitom, dôkladným odporcom republiky rád a stal sa duchovným učiteľom strateného zvierateľa (jeho osud je však v rozpore s očakávaním. Bol väzňom koncentračného tábora, lebo protirečil nacistickému vedeniu.). Hitler sa už oficiálne stal propagátorom svojho zoskupenia. Zúčastňoval sa politického učenia, kým on sám učil dav. Oboznamovali ho s najkrajnejšími pravicovými názormi, týkajúcimi sa spoločnosti, hospodárstva alebo sociálnych otázok. A „politika“ ho vyslobodila z izolovanosti, konečne sa mu dostalo uznania jemu myšlienkovu blízkeho publika.

Po podpise potupnej Versaillskej zmluvy sa nálada voči signatárom zjavne zhoršila. Boli považovaní za zradcov národa a ríše. Dostáva sa posledná mozaika do Hitlerovho politického videnia: Židia ako Aisner, Toller, alebo Musham sa tiež zúčastnili na „mníchovskej revolúcii“. Od tohto okamihu hľadá všetko zlo v tejto náboženskej skupine. Je to prvý dokument, v ktorom je jasne rozoznateľná Hitlerova nenávisť voči Židom. Tu už však nemožno hovoriť o súkromnom charaktere týchto prejavov, ktoré skrýva pod masku „antisemitizmus rozumu“. Táto trojročná škola, kde sa stal jedným z elitných žiakov, končí nasledovným rečníckym prejavom: „Konečný cieľ musí byť absolútna likvidácia Židov.“

Posledným stupienkom jeho kariéry sa stala malá pravicová strana Deutsche Arbeitspartei (DAP), na zasadnutí ktorej vystúpil s prejavom. Jeden člen najvyššieho vedenia skonštatoval: „Ludia, ten má ale veľkú výrečnosť, ten by nám mohol byť užitočný.“ Hitler sa chopil ďalšej príležitosti, vďaka ktorej sa znova zbavil existenciálnych starostí. Nezniesol však ďalšiu autoritu v strane. Preto sa strana transformovala na NSDAP, kde vládli hnedokošeliari. Strana vznikla podľa vojenského vzoru: velitelia, uniformy, poslušnosť. Teraz sa obrátil k politike s takým nadšením, ako predtým k umeniu či vojne. Zapálil sa v ňom nový oheň, ktorý mu dodal presvedčenie, že on je spasiteľom národa. Jeho súkromný život nepriniesol žiaden zvrát a ešte aj to málo obetoval svätej myšlienke.

Žil dvojakým životom: jednak prezentoval úlohu demagóga a rolu „upper ten“. Prvú osobu sponzorovali aj vplyvné hospodárske kruhy, veď rečník ľudu propagoval aj nimi uznávané pohľady. Tu si získava svojich prvých prívržencov nežnejšieho pohlavia. Zostane večným tajomstvom, čo priťahovalo tieto slečny vysokého postavenia. Či to bola elementárna divosť, ktorú zakrývala svornosť. Dôveryhodné zdroje opisujú mladého Hitlera ako nespoločenského, ktorý si s obľubou hrýzol nechty a jeho výzor bol v ostrom kontraste s jeho okolím: nosil žlté kožené topánky, batoh, modré sako s fialovou košeľou, hnedú vestu a výraznú bordovú kravatu. A napriek svojmu pokroku v jazykovej oblasti, často sa stávalo, že pokazil slovné spojenia či sa zajakával. Jeho fanatizmus ho preslávil ako nejakého divocha prezlečeného za človeka, zaujímajúceho sa o politiku. Hitler sa nezmenil, zostal čudák a samotár, ktorý sa chytí každej ponúkanej príležitosti.

Táto charakteristika je veľmi dobre pozorovateľná pri pokuse o puč z roka 1923. Tu neprehrali „ideológie“, ale zdanlivo ich vodca. Zdalo sa, že nafúknutá bublina o Führerovi sa rozpukla. Hitler teda nevidel inú možnosť, ako samovraždu. Zachránila ho jeho mecénka, Helene Handgstaengl, ktorá v poslednej chvíli vykrútila zbraň z jeho rúk. Nepodarený puč ho natoľko zranil, že odmietol dva týždne akýkoľvek prisun stravy. Nakoniec Hitler nielenže prežil neúspech, ale z neho aj profitoval. Premenil svoju porážku na víťazstvo, súdnu sieň premenil na rečnícke pódium, odkiaľ šíril svoju demagógiu. Landbergské väzenie sa stalo centrom zakázanej DAP. Hitler dostával kytice a pozdravy z celej krajiny a miesto uväznenia sa stalo vyhľadávaným miestom pre rodinné výlety. Najznámejším momentom tohto obdobia bolo autorstvo knihy *Mein Kampf*.

Mein Kampf znamenalo pre neho ďalší úspech. Jeho predajnosť bola na to obdobie slušná, čo je možné pripísať tomu, že poctiví členovia NSDAP si považovali za svoju svätú povinnosť kúpiť knihu. Z toho vychádza, že ako sa zvyšovala členská základňa strany, tak rástli aj jeho privátne príjmy. Teraz sa mohol plne oddať svojmu bohémstvu: viezol sa v bordovom mercedese, jeho sprievod tvorili samé mladé dievčence, kúpil si ovčiaka a

obklopoval sa jedine bavorskými kultúrnymi zvykmi.

Hitlerov *Môj boj* z roku 1940

3 SILA DEMAGÓGIE

3.1 Hitlerov talent

Hitler disponoval výnimočným talentom: komplikované myšlienky bol schopný vyjadriť jednoduchými - pre všetkých zrozumiteľnými - vetami. Toto mohla byť jedna z hlavných príčin enormného rastu jeho popularity. Schôdze NSDAP sa čoskoro stali najvyhľadávanejšími miestami Weimarskej republiky. Ľudia čakali predstavenia, ktoré by im vrátili ich stratené identity. V budove cirkusu Krone (14. augusta 1920) sa zhromaždilo 6 500 osôb, ktorí boli zvedaví na politické predstavenie Adolfa Hitlera. Najväčšiu časť publika tvorili tí, ktorí prišli zo zvedavosti, iní z viery v dobrú zábavu. Politická agitácia- ako bavenie ľudu. Ľudia čakali so senzačným napätím na rečníka. Tu sa musí niečo stať. Tu sa poráta s nepriateľom. Príťažlivosť týchto zjavov bola práve v jej agresívnej vonkajšej podobe. Skôr s domnelým, ako prítomným nepriateľom je oveľa ľahšie skončiť a ukázať sa ako odvážlivec. Tieto výstupy mu zabezpečili nielen titulné články a ohlasy, ale predovšetkým budili dojem rozhodnosti.

Hitlerove prejavy

Divý výzor zodpovedal presne obsahu a používaniu slovných spojení. Tu sa niekto opovážil na rovinu povedať to, čo sa hovorilo len za stolmi tajných spoločenstiev. Jeho reči obsahovali prekrútenú pravdu. Bol proti vnútorným nepriateľom, proti liberálom, demokratom, marxistom, ale znova a znova proti Židom.

Hitlerove prejavy

Avšak iba vďaka týmto „cnostiam“ by si nevedel získať také obrovské publikum, keby on sám neveril vo svätosť svojho poslania. Populárnu demagógiu absolútne účinne spojil so svätou vážnosťou svojej doby a stal sa jedinečným v tomto odbore. Hitlerovi nestačilo, že prekliat svoju dobu a režim - on sa stal nositeľom politického myslenia.

Výnimočnosť Hitlera sa týka predovšetkým jeho výnimočnosti rečníka. Čo sa týka jeho famózných výkonov, treba poznamenať, že napriek dojmu spontánnosti, realita bola iná.

Hitler už dávno prezradil, že rečníctvo je umením zručnosti a výrečnosti, ktorá však musí byť nacvičená a dokonale prepracovaná. Na základe vlastného priznania potreboval dva roky, aby sa stal dokonalým pánom nad všetkými fintami a na všetkých jazykových stupňoch mohol majstrovsky rozprávať. Aj keď sa javili jeho reči veľmi spontánne na tribúne, nakoľko bezchybne sa rútili vetné spojenia za sebou, jeho oficiálne prejavy boli vždy až do najmenších detailov prepracované a pripravené. Všetko to vyžadovalo jednu presnú a veľmi úzko špecifikovanú choreografiu. Aj tie najúprimnejšie sa zdajúce gestá boli len málokedy znakom pravého citového stavu, najčastejšie boli veľmi účinne zapracované do zostavy. Hitler strávil hodiny pred zrkadlom pozorovaním a variáciou vlastnej mimiky. Veľmi pozorne a dôkladne prezeral fotografie svojho osobného fotografa, ktoré zobrazovali jeho prejavy tela počas týchto cvičení. Cieľom tejto práce bolo, aby mohli byť určené najefektívnejšie pózy: zovretie ruky v päst, hrozivý prst ukazujúci smerom k Bohu, rozpažené ruky berúce pod svoju ochranu celé Nemecko. Takýto jazyk gestikulácie sa na nemeckej politickej scéne do jeho obdobia neobjavil. Hitler bol novátorom aj vtom, že tento spôsob vplyvu na masy využíval zámerné. Len tie gestikulácie sa objavili na pódiu, ktoré prešli na „domácej scéne“ prísnymi skúškami a boli schválené. Nebolo zriedkavé, že pred hlavnými rečníckymi prejavmi bola hlavná skúška deň vopred.

Jeho školenie je pochopiteľné už len z tých dôvodov, že príroda ho neobdarila krásou - čo sa všeobecne pokladá za krásu. Nemalo byť na ňom nič príťažlivé, niečo obdivuhodné či závideniahodné. Nebola to ani krása, ani ľahkosť, ani elegancia, ba ani melodický hlas. Krivo chodil, nepodarené stál, nedokázal vyrovnane sedieť. A napriek tomu vyžarovala z neho taká moc a niečo neopísateľné, že sa dokázal prepracovať až k najvyšším métam politického života.

Je teda zreteľné, že svoju argumentáciu nestavia na racionalite, ale na citoch. Pri jeho prejavoch je pozoruhodné, akú veľkú emocionálnu odozvu bol schopný vyvolať. Klaus Mann počas jedného prejavu spozoroval, ako vedľa Hitlera sediaci žena bola až v sexuálnom vypätí. Nezakladal svoje reči na výchove, vzdelaní, čítaní, ale dotýkal sa takých morálnych hlbín, ako sú viera, láska či nenávisť. Nebolo dôležité pochopenie prejavu, ale precítenie. Nebolo nutné mať mienku, ale schopnosť a zážitok vžitia sa do slov a ich obsahu. Dosiahnutie tohto cieľa postavil Hitler na základnom pravidle reklamy tisícnásobnom opakovaní jednoduchých viet.

Záver

Od konca Druhej svetovej vojny sa mnohí historici zaoberajú otázkou, ako mohol hrdý nemecký národ podľahnúť takému monštru, akým bol Adolf Hitler. Okrem dobovej krízy kapitalizmu a demokracie tu iste zohral svoju rolu i mýtický charakter Hitlerovej rasistickej ideológie, povyšujúcej každého Nemca na nadčloveka. Hitler bol charizmatickým rečníkom, ktorý na svojich starostlivo pripravených zhromaždeniach privádzal Nemcov do tranzu.

Zdá sa, že Hitlerova sláva pretrvá. Je považovaný za najhriešnejšieho človeka v celých dejinách, jeho sláva vydrží mnoho, mnoho storočí. Okrem toho Hitler zostane v pamäti ľudstva ako hlavný strojca Druhej svetovej vojny,

najväčšej zloby, akú svet zažil. Vzhľadom k nástupu omnoho ničivejších zbraní je málo pravdepodobné, aby sa takáto pohroma znova opakovala.

Preto bude Druhá svetová vojna za tisícky rokov považovaná za hlavnú udalosť v dejinách.

Mimo toho Hitlerova sláva prežije aj preto, že celý jeho životopis je tak nezvyčajný a zaujímavý. To, že sa cudzinec bez politických skúseností, bez peňazí a politických konexií stal za necelých štrnásť rokov vodcom svetovej veľmoci, je v skutku úžasné.

Čo vlastne Hitler dosiahol?

- Smrť 55 miliónov ľudí, z toho 4 až 6 miliónov Židov a 20 miliónov ruských vojakov,
- 35 miliónov ranených,
- 2 milióny nezvestných,
- svet stála vojna celkovo 1 154 miliárd amerických dolárov,
- škody vo výške 230 miliárd amerických dolárov.

[Hitler Adolf v skratke](#)

Zdroje

Prevzaté a upravené z:

- https://referaty.centrum.sk/prakticke_pomocky/zivotopisy/35409/?page=0.